

Tíðargreinin verður skrivað av skiftandi fólki, sum ikki dagliga eru knýtt at blaðnum. Evnini eru ymisk, men viðgera øll okkurt evni, sum er viðkomandi fyri tíðina júst nú.

Jørn Astrup Hansen
fyrrverandi bankastjóri og nevndarlimur í Eik Banka

Skattamálið – tað fløkjasli

Jan Lamhauge, der var den drivende kraft i afdækningen af Skattamálið, har i bogen SVIK, der netop er udkommet, givet os et forbløffende indblik i det forløb, der i juni 2015 sikrede Eik Banki et fradrag på en halv milliard kroner uden ethvert grundlag. TAKS, der i februar 2016 tog skattefradraget op til fornyet behandling, underkendte efterfølgende sig selv og trak et år senere fradraget tilbage. Var første del af forløbet forbløffende, var anden del skrøem-mende

Af Jørn Astrup Hansen

Direktør i Eik Banki, oktober 2010
- april 2011

Medlem af bankens bestyrelse indtil
januar 2016

Optakten til det, der senere blev kendt som Skattamálið, var for så vidt trivielt. Eik Banki tilbageholdt i 2012-14 væsentlige oplysninger over for TAKS og gav i flere tilfælde en vildledende fremstilling af rekonstruktionen i 2010. TAKS, der fejlede fatalt, lod sig vildlede af banken; sagsbehandlingen var lem-fældig og inkompetent. I 3 år samlede bankens selvangivelse for 2010-11 støv hos TAKS. Reelt beskæftigede TAKS sig formentlig kun med sagen nogle få dage i juni 2015, da fristen for at ændre bankens selvangivelse for 2011 udløb.

Medens TAKS i årene 2012-15 havde siddet på hænderne i forhold til Eik Banki, gav Skattamálið i perioden fra februar 2016 til februar 2017 anledning til en hektisk aktivitet hos TAKS. Men hvad brugte TAKS 12 lange måneder til? I en sag, man havde kendt i 3½ år. Til at omgøre en beslutning, der var taget på et ufuldstændigt grundlag og formentlig var ugyldig? Nej, TAKS brugte tiden på en konstruktion, der skulle tømme afgørelsen fra juni 2015 for ethvert reelt indhold. Men på en sådan

I september 2017 tiltrådte Johnny í Grótinum som hitman ved KvF. Det tyndede hurtigt ud i den lille flok af journalister, der havde drevet KvF's dækning af Skattamálið

En af Færøernes mest erfarne erhvervsjournalister, Sveinur Tróndarson, bed hovedet af al skam og gik åbenlyst i Eik Bankis sold

Cheerleader var TF Holdings juridiske pitbull terrier, Jógvan Páll Lassen, koncernens mangeårige husadvokat, der betjener sig af en jargon, som man finder den i HB's omklædningsrum snarere end i auditorierne ved de juridiske fakulteter

Johnny bad i oktober 2017 Øssur Winthereig, mangeårig medarbejder ved KvF og færøsk presses nestor, om at forestå en eftervurdering af KvF's dækning af Skattamálið. Øssurs væsentligste forudsætning var, at han ikke anede, hvad der var op og ned i Skattamálið

måde, at det ikke fremgik, at TAKS i juni 2015 havde indrømmet Eik Banki et uretmæssigt fradrag. TAKS førte offentligheden bag lyset. Medens Figgjarmálaráðið så den anden vej.

Rekonstruktionens anatomi

Det selskabs- og skatteretlige indhold af Eik Bankis rekonstruktion i efteråret 2010 var helt ukompliceret. Alligevel endte eitt púra einfalt mål ifølge bankens direktør som tað fløkjasligasta málið í Føroya søgu. Og det kunne vi takke Jan Lamhauge for, mente direktøren. Men det var ikke Lamhauge, men Súni Schwartz Jacobsen, der havde forvansket sagen indtil ukendelighed. Skattamálið var

uendeligt simpelt.

Eik Banki Føroya, et helejet datterselskab af Finansielt Stabilitet, erhvervede den 14. oktober 2010 med regnskabsmæssig virkning fra den 1. oktober 2010 den af Eik Banki hidtil drevne virksomhed.

Købesummen bestod af den gamle banks simple forpligtelser, der var garanteret af den danske stat. Forpligtelserne, som Finansielt Stabilitets datterselskab indtrådte i, beløb sig til 11.479 mio. kr. Der blev ikke erlagt andet og mere; købesummen var 11.479 mio. kr. Efterfølgende skulle den nye banks ledelse foretage en fordeling af købesummen. Det var en simpel opgave. Helt i tråd med statsgarantiens indhold blev aktiverne af den gamle bank (læs

Finansielt Stabilitet) overdraget til den nye bank til dagsværdier (til forskel fra bogførte værdier, således som de fremgik af den gamle banks bogholderi den 30. september 2010).

Dagsværdien af de identificerbare aktiver blev opgjort til 10.965 mio. kr. Ses der bort fra den efterstillede kapital, var der således i den gamle bank en underbalance på 514 mio. kr. Aktivernes værdi dækkede ikke de simple forpligtelser. Men det gjorde den statsgaranti, som Eik Banki i oktober 2008 tegnede under bankpakke 1. For garantien betalte banken en præmie på 82 mio. kr.; herudover bidrog banken i øvrigt til en kollektiv selvrisko med 54 mio. kr. Forsikringsbegivenheden indtraf

den 30. september 2010. Skadelidte var Eik Banki, og skaden (underbalancen), der blev opgjort til 514 mio. kr., blev dækket af garantien, Finansielt Stabilitet. Der blev af den nye bank ikke erhvervet goodwill. Det er alt sammen vel ikke så svært at forstå.

Med henblik på overtagelsen af den gamle banks virksomhed stiftede Finansielt Stabilitet den 12. oktober 2010 Eik Banki Føroya med en aktiekapital på 100 mio. kr., der blev indbetalt til kurs 2.000. Nu blev tabet under garantien på 514 mio. kr. modregnet i de indbetalte reserver. Finansielt Stabilitet modtog således aktier med en pålydende værdi på 100 mio. kr. til en regnskabsmæssig kurs af 1.486. Den nye bank blev etableret med samlede aktiver på 12.965 mio. kr. og en egenkapital på 1.486 mio. kr.

Det er ubegribeligt, hvad der fik den nye bank til i juni 2012 at bringe underbalancen i den gamle bank til fradrag i sin skattepligtige indkomst for 2010-11. Og det er ubegribeligt, at det skulle tage TAKS 3 år at underkende et fradrag, der så åbenbart var uden ethvert grundlag. Det må forekomme, at de færøske myndigheder (Figgjarmálaráðið og TAKS) ikke havde forstået indholdet af den ubegrænsede statsgaranti, der var indeholdt i lov om finansielt stabilitet, som lagtinget vedtog i oktober 2008.

Goodwill – en konstruktion

Men endnu mere ubegribeligt var det, at TAKS i juni 2015 indrømmede banken ret til at afskrive un-

Súni Schwartz Jacobsen var stjóri í Eik Banka og evsti stjóri í TF Holding samtakinum